

På spaning efter jagande större vattensalamander i våtmarken i Dragets industriområde

Lördagen den 12 juni hade Håbo Naturskyddsförening inbjudit till en kvällsaktivitet. Skådning efter jagande större vattensalamander, vid de nyligen anlagda dammarna i en våtmark invid Dragets industriområde sydost om Bålsta.

Vädret denna afton var väl inte direkt inbjudande, duggregn och mörka skyar som svepte förbi på skyn.

Akompanjerade av taltrastens sång och en enkelbeckasinhonas lockrop i våtmarken började spaningen för de fem deltagarna i en av våtmarkens naturliga vattensamlingar. I kanten av grustaget finns nämligen en nästan helt rund grop som är väl något tiotal meter i diameter och uppskattningsvis som mest en halv meter djup samt fylld med nate och annan för djurlivet lämplig växtlighet.

Gänget som letade efter större vattensalamander i våtmarken

Numera är alla Sveriges kräl- och groddjur fridlysta, vilket t.ex. innebär att det är ett lagbrott att döda en orm eller groda. Man får inte heller flytta på djuren utan speciellt tillstånd. När det gäller den större vattensalamandern så får man egentligen inte fånga den men vi hade fått specialtillstånd av Länsstyrelsen förra året att vid två tillfällen (detta var det andra tillfället) att fånga in och visa upp en större vattensalamander för allmänheten i undervisningssyfte.

I den lilla vattensamlingen fanns det gott om liv. Bl.a. sågs dagsländelarver, ryggsimmare (en skalbagge som ofta simmar på rygg med en stor luftblåsa på buken) och larver av dykare. De sistnämnda hade ett mycket särget utseende genom att kroppen bildade ett bakvänt S. Larven andades genom att svansspetsen stack upp ovanför vattenytan. Nere på botten av vattensamlingen simmade decimeterlånga svarta hästglar. Trots namnet är dessa inte några blodsugare som sin släkting blodigeln och de äter inte heller på hästar utan livnär sig av insektslarver, maskar och snäckor av lämplig storlek.

Från vänster till höger: en dykare, en ryggsimmare och en larv av större vattensalamander

På vattenytan sågs skraddare och virvelbaggare. Skraddare är en slags skinnbagge vars andra och tredje benpar är förlängda och försedda med vattenavstötande hår. På så vis bärs skraddaren av vattnets ytspänning.

Virvelbaggarna som ibland även kallas sömmerskor är små skalbaggar som simmar på vattenytan i cirklar med hjälp av sina årformade mellan- och bakben. De har faktiskt dubbla ögonpar så att de både kan titta ovanför och under vattenytan.

Hur blev det nu med de större salamandrarna? Jo, i den lilla vattensamlingen hittade vi en 4 – 5 centimeterstora larver av större vattensalamander men när vi senare klev ut till de grävda dammarna och lyste ned i djupet med våra ficklampor så lyste de vuxna djuren med sin frånvaro.

Vi kunde dock konstatera att årets reproduktion av större vattensalamander verkar ha gått väl. De exemplar vi såg (ungefär 3 cm långa) var nog inte mer än en 3 – 4 veckor gamla och det kommer att dröja till slutet av sommaren innan larverna (om de överlevt sommaren) kommer att krypa upp på land och leva vidare som vuxna individer.

Håkan Nihlman